QORTI ĊIVILI PRIM'AWLA

IMĦALLEF
ONOR. JOSEPH AZZOPARDI LL.D.

Illum l-Erbgħa, 28 ta' Ottubru 2015

Kawża Nru: 11

Rikors Ġuramentat Nru: 428 / 10 JA

Lawrence u Doris konjuġi Gauci

-vs-

1. **Pacifico Gauci;**
2. **Mario Gauci;**
3. **Raymond Gauci;**
4. **Margaret Chetcuti;**
5. **Emanuel Chetcuti;**
6. **Philomena Gauci;**
7. **Josephine *sive* Josette Gauci;**
8. **Anthony Gauci;**
9. **Joseph Gauci;**
10. **Perit Paul Camilleri, u**
11. **Dottoressa Fiorella de Marco**

Il-Qorti,

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fit-28 ta' April 2010 li permezz tiegħu l-atturi ppremettew:

Illi Carmelo Gauci, li jiġi missier l-attriċi Doris Gauci, kellu b'titolu ta' qbiela raba l-Wardija, limiti ta' San Pawl il-Baħar;

Illi l-istess Carmelo Gauci, ikkonċeda u espressament ippermetta lill-attur sabiex fuq din r-raba huwa jibni garaxx u kamra a spejjez ta' dan tal-aħħar, bil-kundizzjonijiet illi l-attur jibqa' jużahom għall-iskopijiet tiegħu tul ħajtu jew sakemm irid huwa, b'aċċess minn mogħdija;

Illi di fatti l-attur bena l-garaxx u l-kamra u baqa' jużahom u jgawdihom għall-perjodu ta' madwar (15) ħmistax-il sena;

Illi missier l-atturi, u senjatament l-imsemmi Carmelo Gauci miet nhar il-15 ta' Marzu 1996;

Illi nhar il-11 ta' Ġunju 1996, ġie ppubblikat att notarili bejn il-konvenuti u li permess tiegħu l-konvenuti Gauci u Chetcuti rrinunzjaw għal ċerti drittijiet fuq l-imsemmi garaxx u kamra a favur tal-konvenuti Camilleri u dana ad insaputa tal-atturi li għaldaqstant ġew imfixkla fl-eżerċizzju tat-tgawdija tad-drittijiet tagħhom;

Illi in forza tal-istess kuntratt, l-atturi ġew spoljati mid-drittijiet tagħhom li jibqgħu jużaw l-imsemmi garaxx u kamra u li jgħaddu mill-mogħdija suċċitata. Għalhekk huma istitwew proċeduri ġudizzjarji fil-konfront tal-konvenuti odjerni Gauci u Chetcuti fil-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili

Ċitazzjoni Numru 2532/1996/1, u li permezz tagħhom huwa talab lill-Onorabbli Qorti:

i. Tiddikjara u tiddeċiedi illi l-konvenuti kkommettew spoll a dannu tal-attur bil-pubblikazzjoni tal-att notarili tal-11 ta' Ġunju 1996 li għalih sar riferiment billi neħħewlu l-użu tal-*garage* u tal-kamra u d-dritt li jgħaddi għalihom;

ii. Li jiġi spurgat l-ispoll billi l-attur jista' jibqa' juża l-*garage* u l-kamra u l-aċċess għalihom u dana fi żmien qasir u perentorju li jiġi iffissat mill-Qorti;

Illi fis-sentenza tagħha tad-9 ta' Frar 2005 (kopja annessa u mmarkata bħala Dok 'A'), li għaddiet in ġudikat, il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili ddeċidiet il-kawża billi laqgħet *"l-ewwel talba attriċi limitatament għall-garage u għall-mogħdija u ddikjarat illi l-konvenuti kkommetew spoll a dannu tal-attur bil-pubblikazzjoni tal-att notarili tal-11 ta' Ġunju 1992 billi neħħewlu l-użu tal-garage u l-aċċess għalih";*

Illi rigward it-tieni talba, madankollu, l-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili astjeniet milli tieħu konjizzjoni tagħha *stante* illi l-bini in kwistjoni, fid-data tas-sentenza, ma kienx għadu jeżisti;

Illi infatti fil-mori tas-smigħ tal-kawża b'Citazzjoni Numru 2532/1996/1, irriżulta illi l-konvenuti Perit Paul Camilleri u Dottoressa Fiorella de Marco, *tramite* nies inkarigati minnhom, waqqgħu l-bini *de quo;*

Illi f'dan is-sens, nhar id-9 ta' Mejju 2002, l-atturi odjerni intavolaw *actio spolii* (Prim' Awla – Ċitazzjoni Numru 533/2002/1) fil-konfront tal-konvenuti konjuġi Camilleri, u li permezz tagħha talbu lill-Onorabbli Qorti:

i. Tiddikjara u tiddeċiedi li l-konvenuti kkommettew spoll vjolenti u klandestin fil-konfront tal-istess atturi;

ii. Tikkundanna lill-konvenuti jirrintegraw lill-atturi fil-pussess, godiment u użu tal-imsemmija żewġt ikmamar li minnhom ġew spoljati;

iii. Tikkundanna lill-konvenuti jirripristinaw l-istess żewġt ikmamar fl-istat originali tagħhom qabel ma sar l-ispoll;

iv. Tiffissa terminu qasir u perentorju sabiex isiru x-xogħolijiet neċessarji għall-finijiet tad-domanda numru 3;

v. Tinnomina perit biex taħt id-direzzjoni u sorveljanza tiegħu jsiru l-istess xogħolijiet;

vi. F'każ illi t-terminu stabbilit jgħaddi inutilment tawtorizza lill-atturi jattwaw l-istess xogħolijiet a spejjez tal-konvenuti;

Bl-ispejjez kontra l-konvenuti u b'riserva għal kull azzjoni oħra, kompriża dak għad-danni u għas-subizzjoni.

Illi fis-sentenza tas-26 ta' Ottubru 2009 (kopja annessa u mmarkata bħala Dok 'B'), l-Onorabbli Qorti qalet illi *"għalkemm hemm xi dubju jekk l-atturi kellhomx il-pussess fiżiku tal-kmamar, jidher li kien għandhom aċċess għalihom, u jirriżulta mill-provi illi huma kellhom iċ-ċwievet tagħhom fil-mument li twaqqgħu l-kmamar";*

Illi *di piu*, fis-sentenza tagħha, il-Qorti kompliet tgħid li għandu jingħad ukoll li *"mhumiex ġustifikati l-konvenuti*

jeċċepixxu illi kmamar twaqqgħu fuq ordni ta' awtorita' kompetenti għaliex dik l-ordni hija res inter alios acta għall-attur u ma tippreġudikalux l-azzjoni tiegħu";

Illi madankollu, din il-Qorti, fit-tieni sentenza ċitata, akkoljiet l-eċċezzjoni tal-konvenuti, u senjatament illi l-*actio spolii* hija perenta għaliex irriżulta illi l-kmamar twaqqgħu (u allura l-ispoll sar) fis-7 ta' Marzu 2002 filwaqt illi l-azzjoni ġiet intavolata fid-9 ta' Mejju 2002, u għaldaqstant illiberat lill-konvenuti mill-osservanza tal-ġudizzju;

Illi għaldaqstant l-atturi għandhom żewġ deċiżjonijiet ġudizzjarji li tnejn jistabbilixxu illi huma kellhom il-pussess tal-kmamar in kwistjoni u li seħħew żewġ azzjonijiet spoljattivi fil-konfront tagħhom u senjatament 1) il-pubblikazzjoni tal-att notarili tal-11 ta' Ġunju 1996 da parti tal-konvenuti Gauci u Chetcuti, u 2) it-twaqqiegħ tal-kmamar in kwistjoni da parti tal-konvenuti konjuġi Camilleri nhar is-7 ta' Marzu 2002;

Illi fiċ-ċirkostanzi u għal raġunijiet differenti, kif diġa' indikat iktar 'il fuq, l-atturi ma jistgħux preżentement jużufruwixxu mill-imsemmija sentenzi jekk mhux merament bħala dikjarazzjoni u affermazzjoni tal-aġir li sar a detriment tagħhom;

Illi l-atturi għandhom interess dirett, attwali u leġittimu illi wara s-sentenzi tad-9 ta' Frar 2005 u tas-26 ta' Ottubru 2009, huma jottjenu dikjarazzjoni illi l-aġir tal-intimati jew min minnhom ikkawża danni lill-atturi u li għaldaqstant il-konvenuti għandhom ikunu kkundannati għall-ħlas ta' dawn id-danni versu l-atturi, liema dikjarazzjoni hija neċessarja, prevja akkoljiment minn din l-Onorabbli Qorti ta' din il-kawża, għall-intavolar ta' proċeduri opportuni għal-

likwidazzjoni u kundanna għall-ħlas tal-istess kontra l-konvenuti jew min minnhom;

Illi għalhekk kellha ssir din il-kawża;

Illi l-atturi jafu b'dawn il-fatti personalment;

Għaldaqstant, jgħidu għalhekk il-konvenuti għalfejn dina l-Onorabbli Qorti m'għandhiex, prevja kwalunkwe dikjarazzjoni, provvediment u ordni neċessarja u opportuna:

1. Tiddikjara u tiddeċiedi illi konvenuti jew min minnhom ikkawżaw u huma responsabbli għall-ħlas ta' danni versu l-atturi;

Bl-ispejjeż u bl-inġunzjoni tal-konvenuti għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-atturi u l-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata preżentata mill-konvenuti Pacifico Gauci, Mario Gauci, Raymond Gauci u Margaret Chetcuti fil-31 ta' Mejju 2010 fejn eċċepew:

1. Illi t-talbiet attriċi huma nfondati fil-fatt u fid-dritt;

2. Illi mingħajr preġudizzju din l-azzjoni hija preskritta skond il-Liġi;

3. Illi mingħajr preġudizzju għall-eċċezzjoni suesposta, din l-azzjoni hija irrita u vessatorja għall-aħħar *stante* li l-mertu diġa' ġie deċiż fis-sentenza referenza 2532/1996 fl-ismijiet **"Lawrence Gauci vs Pacifico Gauci et"** per Imħallef N. Cuschieri;

4. Illi wkoll mingħajr preġudizzju l-konvenut Pacifico Gauci b'testment tas-7 ta' April 2003, ommu Giovanna mart Carmelo Gauci kienet ħalliet bħala prelegat fi proprjeta' assoluta lilu l-kmamar fis-sit u fl-*area* tal-proprjeta' mertu ta' din il-kawża, u dan kif deskritt aħjar fit-tieni artikolu tal-istess testment li jaqra hekk: *"It-testatriċi qed tħalli b'titolu ta' prelegat fi proprjeta' assoluta lil binha Pacifico żewġt ikmamar li huma maqtugħin minn mad-dar tagħha fil-Wardija jisimha Carmel House, f'Safsafa Road il-Wardija fil-limiti ta' San Pawl il-Baħar liema żewġt ikmamar għandhom aċċess separat minn Trig is-Safsafa u huma tal-kejl ta' circa tlieta u erbgħin punt erbatax metri kwadri (43.14 m.k.) kif ukoll porzjoni diviża ta' art quddiem l-imsemmija żewġt ikmamar, tal-kejl ta' circa din il-porzjoni ta' (71.93 m.k.) wieħed u sebgħin punt tlieta u disgħin metri kwadri kif tidher fuq il-pjanta hawn annessa markata dokument "A", u dan avolja t-testatriċi taf illi l-proprjeta' mhux kollha tagħha u għalhekk dan hu prelegat di cosa altrui"*, u l-istess attriċi Mary Doris *sive* Doris mart l-attur Lawrence Gauci resqet għall-kuntratt tal-immissjoni fil-pussess fit-30 ta' Mejju 2009 meta ġie dikjarat b'mod assolut li hi fost il-werrieta l-oħra nklużi l-konvenuti Mario Gauci, Raymond Gauci u Margret Chetcuti, resqet u għamlet l-immissjoni fil-pussess tal-legati kollha mħollija fit-testment imsemmi meta Giovanna mart Carmelo Gauci, *"ħalliet b'titolu ta' prelegat lil binha Pacifico Gauci żewġt ikmamar li huma maqtugħin minn mad-dar tagħha fil-Wardija, jisimha Carmel House f'Safsafa Road il-Wardija, limiti ta' San Pawl il-Baħar, liema żewġt ikmamar għandhom aċċess minn triq is-Safsafa u huma tal-kejl ta' circa tlieta u erbgħin punt wieħed erbgħa metri kwadri (43.14 m.k.)*

kif ukoll porzjoni diviża ta' art quddiem l-imsemmija żewġt ikmamar tal-kejl ta' circa wieħed u sebgħin punt disgħa tlieta metri kwadri (71.93 m.k.). It-testatriċi ddikjarat illi hija kienet taf illi permezz ta' din id-dispożizzjoni testamentarja hija kienet qegħda tagħmel legato di cosa altrui iżda xorta waħda hija riedet u ordnat illi dan il-legat jiġi eżegwit fl-intier tiegħu", u għalhekk aktar u aktar it-talba tal-atturi hija infondata u irrita;

5. Illi l-eċċezzjoni suesposta tapplika b'mod intier ukoll fil-konfront tal-konverruti l-oħra Raymond Gauci, Mario Gauci u Margaret Chetcuti;

6. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjeż kontra l-atturi li minn issa qed jiġu nġunti għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-konvenuti Pacifico Gauci, Mario Gauci, Raymond Gauci u Margaret Chetcuti u l-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata preżentata mill-Perit Paul Camilleri u Dottoressa Fiorella de Marco fis-6 ta' Awissu 2010 fejn eċċepew:

FATTI

1. Illi l-fatti dikjarati mill-attur fl-ewwel ħames paragrafi tad-dikjarazzjoni attriċi huma riservati billi l-esponenti ma huwiex edott bl-arranġamenti li kienu saru bejn il-membri tal-familja Gauci;

2. Illi l-fatti kif dikjarati fil-ħames u sitt paragrafi tad-dikjarazzjoni attriċi huma kontestati billi l-esponenti ma kkawżaw ebda spoll fil-konfront tal-attur;

3. Illi l-fatti dikjarati mis-seba' sat-18-il paragrafu tad-dikjarazzjoni attriċi ma humiex fatti iżda sottomissjonijiet legali liema sottomissjonijiet huma fi kwalsiasi każ kontestati;

4. Illi għandu jingħad fi kwalunkwe każ li l-esponenti ma kkawżaw ebda dannu lill-attur billi pretenzjonijiet fuq il-kamra llegali li kienet tinsab f'għalqa li kienet ġiet akkwistata minnhom, liema kamra ġiet demolita fuq ordni tal-Awtorita' ta' Malta għall-Ambjent u l-Ippjanar peress li ma kienitx koperta bil-permessi meħtieġa skond il-liġi.

EĊĊEZZJONIJIET

1. Illi t-talbiet attriċi huma preskritti bid-dekors tat-terminu ta' sentejn stabbilita għad-danni derivanti min-negliġenza taħt l-art. 2153 tal-Kodiċi Ċivili;

2. Illi l-azzjoni odjerna, in kwantu hija bażata fuq deċiżjonijiet mogħtija fid-9 ta' Frar 2005 u fis-26 ta' Ottubru 2009 li kienu t-tnejn kawżi ta' spoll, hija nfondata fil-liġi *stante* li azzjoni ta' danni ma hijiex kompatibbli ġuridikament u ġudizzjarjament mal-azzjoni tal-ispoll u konsegwentement ma tistax tistrieħ fuq dikjarazzjoni magħmula fl-azzjoni ta' spoll *stante* li eżami tal-kawżali ta' kawża tad-danni jinħtieġ neċessarjament eżami tad-drittijiet u obbligazzjonijiet tal-partijiet fil-kawża, b'dan li tali eżerċizzju neċessarjament immur lil hinn mir-rekwiżiti tal-azzjoni ta' spoll, li tistħarreġ biss fuq l-element possessorju u mhux fuq drittijiet ta' natura petitorja;

3. Illi ulterjorment id-deċiżjoni mogħtija tad-9 ta' Frar 2005 li fuqha wkoll tistrieħ l-azzjoni odjerna hija *res inter alios acta* fil-konfront tal-esponenti u għalhekk it-talbiet attriċi kif indirizzati lilhom huma nfondati fil-fatt u fid-dritt;

4. Illi l-esponenti ma kkawżaw ebda dannu lill-atturi;

5. Illi l-atturi ma sofrew ebda dannu (i) kemm għaliex il-fond in kwistjoni ma kienx munit bil-permessi u għaldaqstant kull użu li kien qiegħed isir kien kontra l-liġi u ċ-ċaħda ta' frott illegali ma jista' qatt jagħti lok għall-kawża għad-danni, (ii) kif ukoll għaliex l-atturi ma kien jagħmel ebda użu mill-kamra *de quo* ħlief li biha jittanta jfixkel it-tgawdija tal-għalqa da parti ta' ħutu;

6. Illi fi kwalsiasi każ il-*garage* u l-kamra twaqqgħu fuq ordni mill-Awtorita ta' Malta għall-Ambjent u l-Ippjanat peress li kienu mibnija mingħajr permess u għaldaqstant l-atturi ma jistgħux jivvantaw jeddijiet jew jippretendu kumpens għal danni mingħand l-esponenti meta ma hemm ebda rabta bejn l-imsemmi twaqqiegħ u d-danni allegatament imġarrba mill-atturi;

7. Illi t-talbiet attriċi huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż kontra tagħhom;

8. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri jekk ikun il-każ.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-konvenuti l-Perit Paul Camilleri u Dottoressa Fiorella de Marco u l-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali;

Rat l-affidavits u semgħet il-provi;

Rat il-verbal tas-seduta tal-10 ta' Ġunju 2015 fejn il-kawża tħalliet għas-sentenza bil-fakolta' tan-noti;

Ikkunsidrat:

PRESKRIZZJONI
Illi kif ġja' ngħad, il-Qorti trid tiddeċiedi l-ewwel jekk l-azzjoni attriċi ġietx preskritta skond l-artikolu 2153 ġja' ċitat, kif qed jeċċepixxu l-konvenuti konjuġi Camilleri. Il-konvenuti l-oħra għalkemm eċċepew il-preskrizzjoni ma ndikawx liema artikolu qed jinvokaw; iżda aktar tard fil-proċeduri, il-konvenuta Josephine Gauci tat ruħha b'notifikata u aderixxiet mal-eċċezzjoni (fol 50).

Illi l-artikolu 2153 jgħid illi:

2153*. L-azzjoni għall-ħlas tal-ħsarat mhux ikkaġunati b'reat taqa' bi preskrizzjoni bl-egħluq ta' sentejn.*

Illi fil-fatt fil-kawża **"Maria Pace pro et noe vs Joseph Abela"**[1], il-Qorti qalet illi: *"Għall-finijiet ta' preskrizzjoni, il-liġi u l-ġurisprudenza jiddistingwu tliet kwalitajiet ta' danni:*

1. *Dawk li jiġu minn reati vera u proprji, jiġifieri minn fatti li huma punibbli kriminalment, f'dan il-każ li preskrizzjoni Ċivili hija dik tal-azzjoni kriminali.*

[1] Qorti tal-Kummerċ, 21 ta' Mejju 1993.

2. *Dawk li jiġu minn fatti li la huma reati u lanqas ma huma inadempjenza kuntrattwali: f'dan il-każ il-preskrizzjoni applikabbli hija ta' sentejn; u*

3. *Dawk li jidderivaw minn inadempjenza kuntrattwali; f'dan il-każ hija applikabbli l-preskrizzjoni tal-istess obbligazzjoni."* Il-Qorti rriteniet dawn il-prinċipji wkoll f'diversi kawżi oħra in partikolari **"Giuseppa Camilleri et vs Dr. F Frendo"** [2], **"Scicluna vs Tracey"**[3], **"Bugeja vs Baldacchino"**[4], **"Dr. Amadeo Fava vs Giuseppa Bonnici"**[5] u **"Joseph Bugeja vs Anthony Falzon pro et noe"**[6]**.**

Illi ma hemmx dubju lli l-azzjoni li minnha qed jilmentaw l-atturi fil-konfront tal-konjuġi Camilleri seħħet fis-7 ta' Marzu 2002 kif tindika kjarament is-sentenza fil-kawża ta' bejniethom deċiża minn din il-Qorti (inċidentalment kif preseduta) fl-2009. Għalhekk indubbjament il-perjodu preskrittiv relattiv kien għadda ampjament meta ġiet intavolata din il-kawża fl-2010. L-argument tal-atturi huwa li ma setgħux jaġixxu qabel għaliex kienet għaddejja l-kawża ta' spoll imsemmija.

Illi l-Qorti tal-Appell riċentement (fis-26 ta' Ġunju 2015) kellha okkażjoni tiddelibera fuq dan il-punt fil-kawża fl-ismijiet **"Francis Spiteri et vs Charles Darmanin et"** u waslet għall-konklużjoni illi f'sitwazzjoni simili, il-perjodu preskrittiv xorta jibda għaddej minn meta jseħħ l-azzjoni li allegatament tkun wasslet għad-danni subiti mill-attur:

"Illi jingħad ukoll li tant id-dottrina kemm il-ġurisprudenza lokali stabbilew li din il-preskrizzjoni tibda tgħaddi u timxi

---

[2] Vol. XII, pg 144.
[3] Vol. XVII.I.151.
[4] Vol. XXI.I.529.
[5] Vol. XXIX.II.581.

mill-jum li fih ikun ġara l-fatt illeċitu li minnu jidderiva d-dannu u mhux mill-jum meta l-parti leża tiġi taf bih (ara Appell 30 ta' Mejju 1952, ***"Carmelo Micallef vs Brigadier John Belle McCance"****, Vol. XXXVI-I-133; Appell 22 ta' Ġunju 1900,* ***"Scicluna nomine vs Trany nomine et"****; Kummerc 31 ta' Jannar 1935,* ***"Michele Mifsud vs Eugenia Buhagiar"****, Vol. XXIX-III-92; Pugliese, Parte II, La Prescrizione Estintiva, para. 63; Laurent, Dto. Civile, Vol. XXXII, para. 15; Baudry, Vol. XXVIII, Prescrizione, para. 380) ..." "Billi fil-każ tal-culpa aquiliana, il-preskrizzjoni tibda tiddekorri minn meta jiġri l-fatt illecitu u mhux minn meta l-parti tiġi issir taf bil-fatt, il-preskrizzjoni fost raġunijiet oħra tinkiser b'att ġudizjarju ppreżentat f'isem is-sid jew kreditur innotifikat lil parti l-oħra li kontra tagħha wieħed irid ma jħallix timxi l-preskrizzjoni u li minnu jkun jidher ċar illi s-sid jew il-kredituri bi ħsiebhom iżommu l-jedd tagħhom (artikolu 2128 tal-Kap. 16)."*

Illi aktar 'il quddiem il-Qorti qalet illi taqbel ma' dak li kienet qalet l-Ewwel Qorti u ċjoe' illi:

*"Japplika wkoll il-prinċipju li l-preskrizzjoni ma tiddekorrix meta persuna tkun impeduta jew imwaqqfa milli taġixxi fil-każ fejn l-eżerċizzju ta' azzjoni proċesswali tiddependi minn pronunzjament ieħor u allura ma jistax jiddekorri l-perjodu preskrittiv (****"Xuereb vs Zammit"****, App Kumm 09/03/1994). Din l-aħħar sentenza qalet hekk: "... meta tkun sentenza tal-Qrati li toħloq id-dritt ta' azzjoni, isegwi, illi l-azzjoni ġudizzjarja tista' tinbeda biss wara dik is-sentenza u li, wkoll, minn dik id-data tista' tibda tiddekorri l-preskrizzjoni. Mentri meta sentenza tkun sempliċiment dikjaratorja ta' x'kienet il-pożizzjoni ġuridika korretta qabel beda l-proċediment, allura, huwa daqstant ieħor ċar li tali sentenza m'għandha ebda rilevanza la għal meta l-azzjoni tal-*

[6] 16 ta' Frar 1984.

kreditur setgħet tiġi intavolata u konsegwentement, għad-data li minnha bdiet tiddekorri l-preskrizzjoni."

Għalhekk l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni fir-rigward tal-konjuġi Camilleri u l-konvenuta Josephine Gauci jistħoqqilha li tiġi milqugħa.

IL-KONVENUTI L-OĦRA

Illi l-konvenuti l-oħra għalkemm eċċepew il-preskrizzjoni ma ċċitawx l-artikolu in kwistjoni u allura din il-Qorti *in linea* ma ġurisprudenza kostanti ma tistax tieħu konjizzjoni ta' din l-eċċezzjoni.

Illi huwa prinċipju akkolt sew fil-ġurisprudenza tagħna illi *"min ifittex għad-danni jrid jipprova mhux biss l-att jew ommissjoni kolpuża izda li dak l-istess att jew ommissjoni għandhom konnessjoni ta' kawża u effett mad-danni sofferti"* (**Kollezz. Vol XXX pIII p142**).

Illi mill-provi jirriżulta abbondantament illi l-atturi ma kellhom ebda titolu biex jokkupaw l-ambjenti li qed jilmentaw li tneħħewlhom. Huwa minnu li kellhom **pussess** li ġie sanċit mill-Qorti iżda b'daqshekk ma jfissirx li kellhom xi dritt ta' proprjeta' fuqhom. Jirriżulta in fatti li permezz tat-testment ċitat mill-konvenuti Gauci u Chetcuti, illi l-ambjenti in kwistjoni tħallew lilhom u addirittura fl-2009 saret l-immissjoni fil-pussess anke mill-attriċi nnifisha.

Illi l-fatt li l-Qorti fis-sentenza bejn dawn il-partijiet iddikjarat li sar spoll fil-konfront tal-atturi kien ifisser li dawn kellhom dritt għar-reintegrazzjoni fil-pussess. Ma jfissirx ukoll li sofrew id-danni u mill-provi prodotti ma jirriżultax li fil-fatt l-atturi sofrew xi danni. L-istess attur fl-affidavit tiegħu a fol. 53 ma jsemmi li sofra ebda danni; jgħid biss illi xorta baqa' *mingħajr il-kmamar, il-garaxx u l-*

mogħdija li kellu u kien igawdi għaliex twaqqgħu f'Marzu 2007. Fin-nuqqas ta' prova li fil-fatt l-atturi sofrew xi danni il-Qorti ma tistax naturalment tilqa' t-talba tagħhom għaliex **min jallega jrid jipprova** jew ***–"Onus probandi incumbit qui dicit non ei qui negat"*** kif jgħid ċar u tond l-artikolu 562 tal-Kodiċi tal-Proċedura u kif ġie ripetut diversi drabi f'diversi sentenzi (**"Dr H. Lenicker vs J. Camilleri"**, Prim Awla 31 ta' Mejju 1972 u **"Peter Paul Aquilina vs Paul Vella"**, Appell Inferjuri, 2 ta' Mejju 1995).

DEĊIŻJONI
Għal dawn il-motivi, il-Qorti tilqa' l-ewwel eċċezzjoni tal-konjuġi Camilleri u l-konvenuta Josephine Gauci u tiddikjara preskritta l-azzjoni kontra tagħhom; tilqa' l-ewwel eċċezzjoni tal-konvenuti l-oħra u kwindi tiċħad it-talba attriċi.

Bl-ispejjeż kontra l-istess atturi.

Moqrija.

Onor. Joseph Azzopardi LL.D.
Imħallef

Mario Debono
Deputat Reġistratur